

Avortament, misericòrdia davant un fracàs

Dm, 15/07/2014 per Catalunya Religió

(Josep Maria Carbonell, Josep Maria Cullell, Eugeni Gay Montalvo, David Jou, Jordi Lòpez Camps, Josep Miró i Ardèvol, Francesc Torralba / [La Vanguardia](#))

L'avortament és una qüestió complexa, que suscita polèmica i que té decisives derivades antropològiques, culturals, econòmiques i socials, jurídiques i morals.

És un tema que presenta una àmplia casuística de situacions. Els mateixos signants d'aquest document tenim sensibilitats diferents davant l'avortament: alguns de nosaltres considerem que, dins de determinats límits, l'avortament podria entendre's; d'altres el rebutgem raonadament.

L'avortament compromet aspectes centrals de les garanties jurídiques de la nostra societat actual, a més del que comporta com a drama personal i com a fracàs social.

Acostuma a representar un patiment físic i psíquic per a la dona que decideix avortar, i constitueix un fracàs social per no haver sabut evitar les causes que en són l'origen. Aquesta situació mereix una profunda reflexió en tres direccions per tal de trobar respostes als diversos interrogants plantejats.

Primera pregunta. Per què una part no menyspreable de la consciència moderna occidental entén que l'avortament és resultat del dret de les dones a decidir sobre el seu propi cos? Per què no té la mateixa consideració l'ésser concebut?

Forma part d'aquesta consciència moderna considerar que ha de prevaler el dret de la mare per damunt dels drets del nou ésser.

Segona pregunta. Per què hi ha tan poca preocupació social davant la important quantitat d'avortaments? Les xifres a Catalunya són ben eloqüents: un avortament per cada tres naixements l'any 2012.

Tercera pregunta. Per què aquesta pràctica socialment poc acceptada durant molts segles ha passat a tenir una consideració positiva fins a esdevenir finalment un dret autònom de la dona amb una valoració moral positiva?

Quan intentem trobar respostes a aquestes preguntes no podem menystenir alguns dels arguments proposats per situar l'avortament en relació a la defensa dels drets de les dones. S'afirma que l'avortament, en algunes ocasions, permet la dona alliberar-se de càrregues no desitjades, conservar el lloc de treball, progressar en l'escala laboral, o atansar la situació de la dona a la de l'home, que tan desconsideradament, segons el nostre parer, s'ha mantingut aliè a aquestes preocupacions.

La modernitat ha aportat, entre els seus ideals, una valoració positiva de l'autonomia crítica i responsable de l'individu que pot justificar la defensa dels drets individuals, entre els quals es troba el dret a decidir sobre el propi cos.

Però cap d'aquests aspectes, alguns dels quals evidencien problemes latents en la nostra societat, poden amagar la dura interpel·lació a les consciències que fa la insuportable xifra d'avortaments que hi ha Catalunya.

En aquest context, és bo retenir el què diu la nostra jurisprudència al respecte. D'una banda reconeix que, quan un dret entra en col·lisió amb un altre dret, es produeixen "greus conflictes de característiques singulars", com és el cas del dret a la vida i a la dignitat de la persona humana, en aquest cas de la dona, i textualment diu que aquests "no poden contemplar-se únicament des de la perspectiva dels drets de la dona o des de la protecció de la vida del nasciturus. Ni aquesta pot prevaler incondicionalment davant d'aquells ni els de la dona poden tenir primacia absoluta sobre la vida del nasciturus", de manera que no pot afirmar-se "en cap d'ells el seu caràcter absolut".

Abans, però, s'afirma: "a) Que la vida humana és un devenir, un procés que comença amb la gestació, en el curs de la qual una realitat biològica va prenent corpòria i sensitivament configuració humana, i que finalitza amb la mort; b) Que la gestació ha generat un tertium existencialment diferent de la mare, tot i que albergat en el si d'aquesta." (...) "De les consideracions anteriors es dedueix que si la Constitució protegeix la vida amb la rellevància a que abans s'ha fet esment, no pot desprotegir-la en aquella etapa del seu procés, que no únicament és condició per a la vida independent del claustre matern, sinó que és també un moment del desenvolupament de la vida mateixa; pel que ha de concloure's que la vida del nasciturus, en tant aquesta encarna un valor fonamental -la vida humana-, garantit en l'article 15 de la Constitució, constitueix un bé jurídic que troba protecció en l'esmentat precepte constitucional".

És a nivell europeu quan s'afirma que l'embrió humà, en raó que no és una "cosa", resulta impossible de patentar, tota vegada que és un bé jurídic portador de dignitat que exigeix protecció jurídica (SS.TC i TJUE 53/1985 i 18.10.2011).

Totes aquestes consideracions ens porten a fer-nos una nova pregunta: en quins termes l'avortament pot tenir una justificació? Hi ha una coincidència de valoracions bastant estesa d'acceptar l'avortament quan hi ha risc de mort o malaltia greu per a la mare, o si és el resultat d'una violació i, amb més dubtes, quan l'embrió té malformacions o defectes tan grans que només permetran a l'ésser futur una vida purament vegetativa.

L'avortament s'ha convertit en una qüestió que ha entrat amb força en l'agenda política i mediàtica afavorida per una comprensió cultural que cal qüestionar bàsicament per les raons següents:

En primer lloc, planteja un problema decisiu sobre el concepte que tenim de la vida humana.

La segona raó es que en l'avortament no hi ha consciència clara de manllevar la vida a algú, perquè es considera que el nasciturus és només un conglomerat de cèl·lules. No hi ha consciència que el nasciturus té una dignitat inherent pel fet de pertànyer a l'espècie humana, cosa que el fa subjecte de drets. Això afavoreix que des d'alguns plantejaments avortistes extrems es consideri la maternitat com una càrrega insuportable i l'avortament com una solució.

La conseqüència de tot això és una cultura cada vegada més allunyada dels valors de la maternitat i paternitat creadora; això és, dels valors de la donació i de la confiança en el futur.

Finalment, hi ha un altre factor que pot resultar decisiu, i que cal subratllar; és la molt poca ajuda a la unitat familiar per part de les diverses institucions de la societat. Si tot és incert i fosc, portar un fill al món és percebut cada cop més com una temeritat i una càrrega insuportable.

Entenem que els poders públics haurien de vetllar per preservar la vida del concebut en tot el que sigui racionalment possible.

Els legisladors han d'abordar tota aquesta problemàtica amb una amplitud de mires, ja que no només cal adoptar mesures respecte la regulació de l'avortament, sinó que també cal acordar polítiques de foment i protecció real de la dona embarassada i de la família, així com sobre l'educació sexual integrada en el conjunt de les dimensions humanes.

Cal posar fi a la discriminació laboral, tal com indica la OIT, contra la dona embarassada, i seguir el camí invers, assignant quotes obligatòries a les administracions públiques, i incentivant la seva contractació en l'àmbit privat. Cal aplicar amb més decisió les polítiques tendents a afavorir la conciliació de la vida laboral i familiar.

Els cristians hem de tenir una actitud misericordiosament prudent envers aquelles dones que, tot i les nostres consideracions, hagin decidit lliurement avortar. Som conscients que es tracta, en moltes ocasions, d'una decisió que esquinça el cor.

Per això, per damunt de qualsevol valoració sobre el fet, cal saber acollir en l'amor i prestar l'atenció necessària a qui hagi practicat una interrupció voluntària de l'embaràs.

En definitiva, els cristians estem cridats a fomentar una cultura de l'esperança i de la responsabilitat en relació a la vida i la maternitat que s'estengui a tots els àmbits, inviti a la prudència en l'acció i a responsabilitat en el sexe, i fomenti la solidaritat i el coratge.